

és a kormány miért ellenzik oly nagyon a kamara megnyitását, s azt kellene binni, hogy Jules Ferry és társai csak azt tartják szem előtt, hogy minisiteri tárcájukat minél tovább megtartsák s ez okból halasztják minél meszebbre a sessio megnyitását, mert remélik, hogy a tunisi kérdés addig eldöntetik s mellőzve lesz egy olyan kérdés, mely igen könnyen adhatna megtámogatásra s a kabinet megbuktatására alkalmat.

Az orosz ministeriumban személyváltás ment végbe, melynek nem csekély politikai jelentősége van. Adlerberg gróf a császári ház minisztere elbocsátott. A gróf miniszter II. Sándor csár kedvence volt, s egyzersmind megalapítója az Adlerberg diplomata dynastiának, mely még I. Sándor csárig vezethető vissza. Az elbocsátott Adlerberg hanyagságának róvják fel a téli palotai merényletet, s e miatt kellett neki menni.

BELFÖLD.

Erzsébetváros, 1881. szept. 26.

(Gymnasium állítás. Idő. Ipariskola.)

Az a 100,000 forint, melyet a város in illo tempore — nem minden biztatás nélkül — feláldozott egy oly célra, mely álmoknak maradt, bizonyára olyan városban, mint Erzsébetváros, mely akár intelligenciáját tekintve, akár a közel multban hazai érdekek kifejtett számos áldozatait, sikeresen volna hasznosítható, ha a nagy pénzáldozattal felépített házba egy főiskolát telepítenénk.

Azonban, a mi késik, az el nem marad, a mit önértéknél — melyet nem fecséreltünk el — most nem tehetünk meg, mint e hazának oly sokszor már megviselt gyermeke: e város is számít a magas kormány támogatására, anynyival inkább, mivel e város a magyar elemnek egyedül vára, napi járásra kell mennünk, hogy magyar tan nyelvű főiskolát találjunk, ily főiskola megnyerése a szászöldön egyedül Erzsébetváros van hivatala. Reményünk van, hogy ez iskolai év megéri az eszmét részünkre. Bizunk a magyar kormány hazafias intencióján s különösen lelkes képviselőnk eljárásában.

A mint halljuk, a fölláttandó gymnasium iránt a városi közgyűlés föllíratot intézett az erdélyi püspökséghez, azonban nem tudjuk, hogy okból késik a válasz? Nekünk mindennap vizsgálódás a haladásban.

Erzsébetváros életképességét minden időben bebizonyította, ezen ősi tulajdonát kívánta megbecsülni, midőn a tömörked költségvetés minden évben fölemészlt vízi malom helyett most gőzmalmot állított föl s így a városi népet a gyakori vízarádástól megmentette, melyet az emelkedetten fekvő gát által visszanyomott víz meg, jégzajlás, hirtelen támadt felhőszakadás okoztat. A mint értesülve vagyunk, a gőzmalom ügyes kezelés mellett szép jövedelmet biztosíthat, különösen, ha szeszgyár, faszárító és gőzfűtővel állandó összeköttetésben.

Időjárásunk nagyon szeszélyes; a nagy meleget hirtelen bekövetkező zord idő váltja fel s tegnap karácsonyi ajándékot is hozott: a havazás nem várt képében.

Mint új intézményt jelezhetem, hogy az ipariskola kedvező auspiciók között t. Joseff rendőrkapitány ur buzgókodása folytán megnyit. Ennek létrehozásában az iparos urak áldozatkészsége is elismerést érdemel. A beirt tanoncok száma 31.

Vajha mielőbb egy fontosabb jelentőségű tanügyi fajt aecomplírtól értesíthetném a t. szerkesztő urat, hiszem, hogy örülne a megörvendezettett várossal!

Themis.

A LÁMPAGYÚJTÓ.

MISS CUMMINS REGÉNTE.

Tizenhatalmadik fejezet.

Az atya élettörténete.

(Folytatás.)

Segélyére siettem. Mellette kis asztalka állt, különféle üvegekkel. Gyorsan egyik után nyultam, melyben erősítő szeszt véltem találni, s izgatottságomban egész tartalmát a leány arcára öntöttem. Nem tudom minő vegyületekből állhatott e szer, ez nem határoz semmit a dolog lényegére nézve. De hatása csakhamar borzasztó mértékben látható volt. A végzetett végére volt hajtván, a szerencsétlen vészhozó tett és én vittem azt végére.

A felfeltáratlan kin állat, mely most megkezdte, egyszerre öntudatra ébredt. A hangos kiáltásai utról fel a szegény, a palatától magán kívül szorított, a kezét arcára, s mint örült futkosott a szobában, egy zugban húzva meg vigre magát. Halalos rettegéssel eltelve követtem őt, nem kisebb kint érezve övénel; de Emilia ellökött magától, s átható kiáltásban tört ki. Mr. Graham, ki az első perczben, mint villámtól sújtott állott ott, most, mint örült rohant reám, s a helyett, hogy a szegény Emilia segélyére sietne, hogy felemeljük őt a földről, dühösen megragadott, egyre kiáltotta, hogy megöltém gyermekét, Késérű átkot szoró szavakkal, melyek még most

VERESS FERENCZ,

egyet. fényképészeti magántanító beszéde, melyely előadásait megnyitotta.

Tisztelt Uram!

Midőn a helybeli „Ferencz József“ m. kir. tudomány-egyetem természettudományi kara elhatározta, hogy az általa művelt széleskörű tudományok egyik kis ágának, a fényképészetnek előadására és tanítására terti nyit ki, belében: azon nagy tájékozottságának adta örvendetes és egyzersmind tiszteletreméltó jelét, hogy a művelt népek közt gyorsan terjedő és rohamosan fejlődő természettudományi vívmányokkal párhuzamban akar haladni.

En uraim már harmincz év óta foglalkozom a fényképészettel s e hosszú időn át történt szakadtilan működésem minni eredményei bátorítottak fel arra, hogy a természettudományi kartól az imént említtet megítélt állást kérjem, melyet „fényképészeti magántanító“ czímmel volt szerencsém meg is nyerni.

Mint ilyen vagyok most itt önök előtt tisztelt hallgatóim, s hogy a közjé részére e nevezetes állást mennyire fogom sikeresen betölteni, azt a kecsesgétlő jövő idő fogja bebizonyítani. Hivatásom tehát ezúttal az, hogy a fényképészetet a maga széles kiterjedésében könnyen felfoghatólag előadjam és bemutassam.

Önök uraim — legalább nagy részben — a tudományok egyik legkiterjedtebb és legáltalánosabb ágát, a természettudományokat kedvelvén, tanáraik vezetése közreműködésével igyekeznek behatolni a természet azon végtelen titkaiba, melyek évezrek óta foglalkoztatják a megismerő vágyat; fel akarnak jutni arra a természet-magaslatra, honnan az egész mindenséget átkaroló látóhatár szemlélhető. Az elérhető eredmények azonban föltételezik azt, hogy a megelőző kor vívmányai ne kicsinyeljük, sőt vegyük föl azokat, mint alapokat, vizsgálódásaink körébe.

Nem mondhatjuk azonban ugyanazt el a photographiáról, mint önálló tudomány-ágról, mert e téren a távol multban nem dolgozt senki, vagy legalább nem azon czélból, hogy ezt, mint egy külön álló tudományt megszilárdítsák. Itt e téren csak a közel mult néhány éviz adta meg a lökést s Daguerre nyomán 1839-ben a párisi akadémia mondta ki, hogy a fényképészet mint önálló tudomány-ág s ha tetszik, mint egy megélhető mód örök időkre megalapított. A nagy szó elhangzott, de nem a pusztában. Óriási lendületet nyert pár évvel később e photographia, számosan sorakoztak zászlója alá s így történt, hogy oly nevezetes vívmányokat mutatott fel rövid idő alatt. Oly messzire kiterjedő és széles kört fedlőlel ma már a fényképészet, hogy ezt a kevés előzetes munka nyomán valóban csak nagy erőfeszítéssel lehet egészen oda szegszett figyelemmel is elsajátítani.

Ezért mondtam uraim azt, hogy feladatom igen nehéz, bár rendkívül fontos, mert ma már, midőn az Edison-féle világra szóló genialis találmányok befutják az egész művelt világot, oda fejlődött a fényképészet is, hogy hatalmas val mindentől ott lehet. Vannak jelenségek a természet millió és millió titkainak közt, melyek alig hogy megvillannak előttünk, már is eltűnnek anélkül, hogy ezekről magunknak biztos vagy csak valószínűleg megközelítő fogalmat szerezhetnénk volna. A fényképészet azonban ott áll apparátusával a jelenség és titnemeny előtt, egy kis kézmozdulat és már meglöpté a természet titkát. Előttünk a kép, mely hű képmása az eredetnek.

Az emberi, növényi és állati életben szám-talanszor fordulnak elő olyan tünetek, melyek ha láthatók is, olyan gyorsan elmúlnak, hogy lerajzolásukra az emberi kéz nem lehet elég gyors. Vannak olyan mozzanatok, melyek szabad szemmel nem is láthatók, ilyen esetekben az optikával a photographia föladata az emberi szerkezet gyengeségét kárpótolni, ennek kell egy vizsgáló szemmel a titnemenyeket, miúta azokat egy finom titkölmezzen látnok.

A fényképezés körébe vág az is, hogy a némely közziklalt elmélet részében található szám-talan-féle alakban előforduló követlő parányi diatomeákat a maguk természetes alakjokban

is füleimben csengenek, fűzött ki a szobából, a házból, mely számíztetésnek meg-bánás és fájdalomtól lesújtva perczig sem gondoltam ellentállni, erre sem erőm, sem akaratom nem lett volna.

Oh! minő borzasztó éj, s mily borzasztó regg követte e napot. Nem lennék képes elmondani, hogyan folyt le, s a kelő nap lázasan lüktetv érekkel, s égő homlokkal talált még mindig. Midőn azonban már egészen megviradt, beláttam, hogy valami tervben kell megállapodnom a jövőre.

Emilia szomorú helyzete, s lelki aggodalmam, hogy meg tudjak valamit a szerencsétlen eset következményei felől, arra ösztönöztek, hogy titkon, vagy nyilvánosan siessek a mr. Graham lakására.

A mivel még birtam, ruhám s egy kevés pénz, utolsó negyed évi fizetésem szobámban maradt volt, s ezért nem tehettem másként, minthogy visszatérjek még egyszer ama hába. De midőn közelebe jutottam, habozni kezdtem, s nem mertem tovább menni. Mr. Graham minden lehető szidalmakat szórt ugyan már ellenem, sőt erőszakos fellépéssel is fenyegetett, ha át merem többé lépni háza küszöbét, s féltem heves természetemet oly helyzetbe hozni, hogy kénytelen legyen nyílt ellenkezésbe jönni azon emberrel, kit annyira megsértettem már is. A tegnap elkövetett borzasztó tettel, melynek szerencsétlen következményét már akkor is sejtettem, megmérgeztem kedvelt gyermeke életét, s legszebb reményeire örökös gyászfátyolt borítottam.

állítsa élénk tetszés szerinti nagyságban. A föld és ásványtan tehát igen gyakran segítő-társul veszi maga mellé a fényképészt. A föld felszínén vagy alant mutatkozó ásványokról vagy csillám-vékonyaságra csiszolt magunknak meglehetősen ismeretét szerezhetünk, vannak azonban a föld belsejében olyan termények is, melyek a napvilágra tetemes változást szenvednek. A földi árégek ilyen helyeken megvilágítatván, ismét a fényképész hivatása lép előtérbe, s nyújt legbiztosabb alakot az emberi szemnek, mert hisz hiven másolt.

Ott szerepel a fényképészet a csillagászat körében is, nagy szolgálatot tesz testek távolsági méreteinél, a szinklépétek alkotó részeinek meghatározásál körül s minthogy igen rohamosan fejlődik a szilárd alapon, az ez uton felmutatható vívmányok naponként megbízhatóbbak és nélkülözhetetlenebbek lesznek.

Ime uraim csak egy rövidke futólagos és vázlatos pillantást hagyék vetni azon roppant térré, melyen a fényképészet eddig szerepelt s már is átláthaták önök ennek rendkívüli horderejét és fontosságát. Az elősoroltak után — ha szabad egy hasonlattal élnem — hasonlíthatnánk a photographiát egy a havasok tetején meginduló kis hógolyóhoz, mely a mint lefelé tör, mindig több és nagyobb mennyiséggel havat ragad magával s végre egy óriás nagyságu hótömeget alkot. E hasonlattal csak azt akarom éreztetni, hogy a fényképészet előrehaladásában megmerhetetlen széles körben terjed el s ma még csak azt mondhatjuk ki, hogy a meginduló golyó a felentem van. A mint a magas hegy, a természettudományok, magasabbra emelkedik, azon mértékben fog a hógolyó is mindig több havat magához ragadni s az eddigi tapasztalatok nyomán határozottan állíthatjuk azt, hogy a messze távolban van még az a pont, hol e hógolyó elérí netovábbját. A milyen magaslatra emelkednek a természettudományok, olyan széles térben fogja a fényképészet is hódításait ki-terjesztetni. A természettudományi ismeretek szaporodása hatalmas rugója lett az egyéni korlátalanságnak s így közvetve az emberiség művelődésének is, mert e tudományok alapján haladtunk leginkább előre s ha átfutunk az ókortól kezdve a mai napig, művelődés-történelmünkön látni fogjuk, hogy a természettudományok nélkül fejlődés nem következhetett volna be. Ma már bámulsatos, a középkorban absurdumnak tartott eszméket valószínűsített meg. Ha valaki Amerikában beszél, pár hét alatt itt is meghallhatjuk természetesen hangját a phonograph segítségével a nélkül, hogy az illetőnek ide kellene fáradni. Ma utazunk léghajón, a gázt cseppfolyó vagy szilárd állapotba hozhatjuk, tudatjuk gondolatainkat pár percz alatt az egész világgal, világítunk vilányulál stb. stb. Pár év múlva talán valami genio által elérhetjük azt is, hogy az égitesteket rendszeresen megvizsgálhatjuk tökéletes látó-csővel segítségével, sőt talán kormányozható léghajón is utazhatunk (hisz Jókai egyik phantastikus regényében már ilyen repíteti a katonákat!) stb. stb. szóval a természettudományi törekvésnek még ma lehetetlenségeknél kiáltott vívmányokat mutathatnak fel idővel.

Mindezen kedvező és kecsesgétlő előjelek sejtetik velünk azt is, hogy a fényképészetnek is haladni, nagyobb tért meghódítani és előre torni kell egy, hogy a körülunkban élő természettudósoknál a fényképészetnek legalább gyakorlatias tudása már előadhatatlanul szükségesse vált. Ezt belátva, határozta el egyetemünk természettudományi kara, hogy a fényképészetnek elméleti és gyakorlati előadására, ha rendes tanári széket egyelőre nem is, mert ez hatalmában egy sem volna, de legalább magántanítót állít s ezt ki is vitte. A kar e valóban szép tettéért halákepen ha nem kell is sokak ajkán riadó tidvkiáltás, a közreműködő tanár urak nemes öntudatjokban lehetik jutalmaikat, mely az emberi élet legfőbb boldogsága. Vajjon, uraim, nem volna igazam, midőn így vélekedem? Hiszen tanároknak valóban fűnséges hivatása van, ők a nemzet napézsámai, a tudományok és nevelés önzetlen munkásai, mert midőn ők a tudományok beláthatatlan terén fenköl szellemükkel égő szűvétnék gyanánt világitanak a tanulni vágyók előtt: vajjon megjutalmazhatók-e méltóan? A mint különböző fák gyümöl-

A világ minden kincséért sem vettem volna magamra még azon vétket is, hogy kezét emeljek azon férfira, ki bármily igaztalan volt is egy ártatlan ifju iránt, eléggé szigorú visszatorlást szenvedett már is.

Azonban bár tudtam, hogy irántami haragja még nem csillapult le, bár tudtam, hogy képes heves természetemet örüllésig izgatni, s bár feltettem tud magamban, hogy ezentúl mindig kitérek utjából, mégis még egyszer felkelle keresnem őt, hogy megczáfoljam az ellenem emelt hamis vádakát. De nem háza fala-in belül, szenvedő leányka otthonában, hanem az irodában, hol az állítólagos hamisítvány végbe ment volna. fizetési társaim jelenlétében akartam nyilvánosan elhárítani magamról az aljas vádat, s felhívni őt, hogy bizonyítsa be, ha tudja. De előbb látnom kellett Emiliát, egy legálabb hallani felőle; mielőtt az atyát látnom, tudnom kelle, hogy mily mértékben, s mi módon sértettem meg őt gyermeke személyében. De erre várom kellett, míg a bekövetkező éj leple alatt, bejuthatok a házba.

Azért egész nap cézáltaul bolyongtam szerte, a nélkül, hogy egy falatot ettem, vagy egy percznyi nyugalmat lettem volna, annyira kintott a szegény, kedves, szenvedő Emiliáért aggodás.

Ugy tetszett, hogy e napnak soha sem lesz vége.

(Folyt. köv.)

cseik kifejlésére nemlik szerint gyűjtik magokba a föld egyes alkotó részeit: úgy gyűjt magába tapasztalatokat a jó tanító. Aának jellege éneje a gyümölcs, a tanárnak a tudomány; amattól testünk, ettől lelkünk nyer táplálékot. Midőn a tanító oktat, minden egyes alkalommal részekre bontja magát s csak, a melyért oly sokat fáradozott és mindent feláldozott, saját önjét a tudást adja hallgatóinak, barátainak önzéstelenül. E munkálkodás nem a bizalommal egyestlét szeret-e? Minden fáradozásaiért méltó jutalmat töltünk nem nyerhetnek, hanem igenis önmagukban, nemes öntudatjokban lojik, kell hogy leljék meg a legfőbb jutalmat. Boldog az a nemzet, melynek sok ily érzelmű tanítója van, mert annak a népnek élete kiszámíthatatlan ideig van biztosítva. Egy nemzetnek életét pedig szilárd alapra mezo gazdasság, ipar és a művészet fektetheti. A mely ország talajában, habár Belgiumnál kisebb volna is, e háromag törzs gyökereit vörvén, kiterjeszthető terebélyes koronáját. az alatta hangya-szorgalommal munkáló erkölcsös népet kilyeszélyt sohasem érheti.

(Folyt. köv.)

Az új ötforintos államjegyek

leírása.

Az 1881. évi január hó 1-éről keltezett 5 forintos államjegyek 140 milliméter szélességű és 94 milliméter magasságúak. Mindkét oldalán barna és zöld színnel nyomtatva, vízzel nélkül készült papíron, a másikon a magyar államjegyszöveggel.

Ezen barna alayomat közepén fekszik a zöld színnel nyomtatott 145 milliméternyi szélességű és 89 milliméternyi magasságu tulajdonképeni jegykep.

Ezen jegykep mindenekelőtt egy, a jegy alsó felén fekvő és egy tekercs által körülveit 69-5 milliméter széles és 39 milliméter magas íráslemezről áll; ezen lemez világosbarna alayomaton egy fehéren hagyott diszitményt mutat, melynek közepén a szintén fehéren hagyott arabs „5“ számjegye látszik.

Ezen íráslemez felett, egy lobogó szalagokkal diszített termény-koszoru által körülveit keretben O Felsége I. Ferencz József császár és király arczképe a szemlelőtől jobbtelé forduló arczélel van alkalmazva.

A lemez mindkét oldalán ülő női alakok láthatók, melyek a törvényt balra és a hatalmat (jobbra) eszményileg ábrázolják. — Az előbbi, melynek bal karja a tekercsen nyugszik, jobb kezével a jobb térdén álló törvénykönyvet tartogatja, az utóbbi pedig a tekercsen nyugvó jobb kezében a koszorozott kardot fogja, míg kinyújtott bal karja paizsot hord.

A jegy felső szögleteiben az alakok fejei mellett egy-egy köralakú mező van, melyben diszitmények által körülveve az arabs „5“ számú jegy világos színben sötét guillocherajzolatlan látható.

Az íráslemez alatt egy kisebb tekercs fekszik, mely sötét alapon világos antiqua írásban a következőket szövegezt tartalmazza: és pedig a német szövegi oldalon: „Die Ausgabe der Staatsnoten steht unter Ueberwachung beider Staats-Schulden-Control-Commissionen“, — a magyar szövegi oldalon: „Az államjegyek kiadása az államadósságot ellenőrző mindkét bizottság felügyelete alatt áll.“

A zöld jegykep külső szélét csipkeszerű folyó ékítmény képezi, mely diszitmények közt szabályosan ismétlődő apró körökben az arabs „5“ számjegyet látattja. Ezen szélső diszitményhez egy kisebb, kityrlő egy írásszalag által körülveit diszkrét csatlakozik, melynek guillocherajz diszitményeiben szabályosan ismételve, a „tuenf“ illetőleg „öt“ szó mikroszkopikus antiqua írásban van alkalmazva.

Az ezen keretét környező írásszalag a jegykep három oldalán, ugyanis a bal és jobb, valamint a felső szélén világos írásban sötétebb alapon folytatódik, és pedig a német szövegi oldalon „tuenf Gulden“, a magyar szövegi oldalon pedig „öt forint“ felírást tartalmaz. A negyedik oldalán, a kép alsó szélén ezen írásszalagban az államjegyek hamisítására szabott büntetésre vonatkozó határozmány foglaltatik. Ezien határozmány német szövegében a következőképen hangzik: „Die Nachmachung der Staatsnoten unterliegt der gesetzlichen Strafe“, a magyar szövegben pedig: „Az államjegyek utánzása a törvényt szabta büntetés alá esik.“

A fent leirt kereten belőli tér, mely a többi említett részek által fedve nincs, sötét massív diszitmény által töltetik be. Egészen tekintve, az öt forintos államjegyek német és magyar oldala két hasonlóan kép gyanánt tünik elő, melyek csak a szöveg nyelvi különbségére és az ékítményi részletek egyes csoportjaira nézveklönböznek egymástól.

Az államjegyeket világosbarna színnel nyomtatott alayomata részben vonalak és pontcsoportok, részben pedig egy concentrikus, egymást részben metsző körök által képezett finom ékítményből áll, mely függőlegesen és vízszintesen egymás közé állított sorokban a mikroszkopikus „5“ számjegyet fehé színen sötét alapon látattja.

Az alayomat kívülről a papírnak nyomtatlan fehé szélre felé ívalakban kottós vonal által van körülzárva.

A kezdetben említett íráslemez az államjegy szövegeit tartalmazza. A szöveg szószertit így hangzik magyarul:

„Öt forint“

„Ezen államjegy az osztrák-magyar monarchia függő adósságának részét képezvén, minden államképzár és hivatal által mindazon fizetéseknek, melyek nem ércpénzben teljesítenedők, osztrák értékl öt forintban elfogadtatik és kiadatik.

Bécsben, 1881. január 1881. január 1 én. A cs. és kir. közös központi pénztár nevében Angerer, igazgató.

Ugy a német, mint a magyar oldalon, a jegy szövege alatt az íráslemez bal szögletében a sorozat, az íráslemez jobb szögletében ellenben az államjegy száma vörös színben látható.

Bécs, 1881. évi szeptember hóban.

RODALOM és MŰVÉSZET

Reizner János, Szeged város derék főjegyzője, ki ügyes tolláról ismeretes városában és szélesebb körben is, a tört. társ. felszólítására, „a szegedi boszorkányprörök monografiáját“ írja meg e télen, miután erre nézve sok adattal rendelkezik a szegedi levéltár.

Viktor Hugo új művet boesát közre a tavaszon. Címe „Le songe“ (Az álomkép) és az egyes részek címei I. „A chaos“, II. „Legyen!“ III. „A Messiás“, IV. „Az ember“, V. „A pusztulás“. A könyv Charpentier-nél és Dentu-nél, egyszerre jelenik meg.

A meiningeniek Budapesten. A gyapju-utcai német színház igazgatósága már megkötötte a meiningeni színházalattal a szerződést. E szerződés szerint a társulat folyó évi október hó 4-én érkezik Budapestre s egy egész hónapon át fog itt tartózkodni. Azon napokon, melyeken e társulat fellép a gyapju-utcai színházban, a napi teljes bevétel öket illeti, kárpótásul azonban Müller igazgató minden ilyen esztéért 500 frtot kap a meiningeniek-től.

Thomas Ambrois, a „Mignon“ és „Hamlet“ operák szerzője új dalművét „Nyáréjálom“ címűt a nemzeti színház operagazgatósága megszerzi előadásra. E mű regényes vig opera s egyik főszerepe Shakspeare, a nagy költő.

Wilt Mária asszony a téli saisonban hat hétig fog vendégszerepelti a nemzeti színházban. A kitylló művésznő január 10-ike táján jön a fővárosba. — Uj szerepei közt lesz Szilágyi Erzsébet Erkel Ferencz „Hungary di László“ operájában. E dalművet még januárban hozzák ismét színpa egész új berendezéssel, pompás díszletekkel s történetileg hű, festői jelmezekkel.

A királyné a nőiparkállításon.

Egészen váratlanul tudatták a nőiparkállítást vezetőivel tegnap délelőtt, hogy a királyné jön! Képzelték, hogy a hír mekkora sürgést forgat idézett elő, minthogy a koronás asszony látogatását csak más napra remélték. Roppant sietéssel földiszittették a lépcsőházat, mely pár negyóra által teljes díszben várta a magas látogatót.

Fél 12 órákor robogott be a két vassztrőkö telivér által vont udvari kocsi, melyből a királyné lépett ki. A Coburg hercegi pár és Zichy gróf előbe mentek, a királyné meglepett örömmosollyal nyújtotta kezét a hercegnőnek és férjének. — A királyné öltözete simlő, fekete selyem brokát ruba volt, fején fekete gyászfátyallal ellátott, fekete tollal diszített, fekete kreppből készült francia kalapot viselt, kezében pedig fekete napernyőt fehér béféssel. Kisérétében volt Ferenczy Ida és Nopcsa báró főudvarmester. Miután Zichy gróf futólag bemutatla a lépcsőn álló hölgyeket megindult a királyné fel a folyósóra, midőn odaért hasány éljen kiáltást hallatott a közönség. Belépett a termekbe, Zichy kalauzolása mellett megtekintette a kis és nagy terem majdnem minden egyes tárgyát; megnézte az Ádám és Eberling kiállítását, a szabadkai, torontali és eszaki kiállításoknál hosszabb időt időzött, érdeklődve, élénken kérdészködött az egyes kiállított tárgyakról, folyton dicsérte a kiállítás sikerét.

Budor mutatta be a királynénak a székeley szövéskéket, melyen a székeley lány épen fölülkötöndt ki. — „Ilyen kendőt e székekn 7—8-at készíthetui egy nap alatt“ mondá Binder. „Ugy felel a királyné nagyon szép.“

Nagy érdeklődéssel nézte a székeley kiállítását, hol Zichy gróf mellett szintén Binder meggyarazgatott. „Ezeket mind a székeley nép készít?“ kérdé a királyné. — „Igen fel.“ — felelte Binder. — „Vannak különben szövésketi intézetek is ott, melyek productumaiból a kiállison igen sok van.“ — S aztán sorba mutogatta a tárgyakat. Nagyon lebilincselte figyelmét egy kendő, melyet egy eiket lány készített a székeley szövésketi tanműhelyben, továbbá egy kátrinceza. A királyné másfél órána tovább időzött a kiállításban.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1881. szeptember 28.

— A hivatalos lapból. A magyar királyi igazságügyminisr Mikó Károly nyárádszeredai királyi járásbírójaik aljegyzője a marosvásárhelyi királyi törvényszékl-z jegyzővé, Hégias László kolozsvári királyi törvényszéki díjnokot a bánffyburyadi kir. járásbíróshoz, Kolibán Miklós és Ébert Lajos brassói kir. törvényszéki díjnokokat ugyanezen törvényszékhez, Zoltán Sámuel fogarasi királyi járásbírósi, és Magyarr János brassói királyi törvényszéki díjnokokat pedig a fogarasi királyi járásbíróshoz, inokokká nevezte ki.

Helyi hírek.

— Játékarhangok. Megbótráknokoztató

dologról vettünk ma, egészen biztos kézből, tudósítást, melyet a rendőrőnök ur legkomolyabb figyelmébe ajánlunk. Kolozsvárt formális compania alakult, mely a pénzes emberek kifosztását vette czélba. Öt osztozó tagból áll ez a compania — a kinek, ha tetszik nevekkel is szolgálunk — s minden este munkában van. Egyik elsőrendű kávéháznak (mely eddig tisztességes hely volt s melyet szintén megnevezhetünk) a hatúlsó szobájában zárt ajtók megett és egy másik kis helyiségben foly ez az üzem minden éjjel virradtig. A banda tagjai előbb kávészemlére járnak, keresve vagy egy vidéki pénzzenek sejtett áldozatot, vagy könnyű vérdíjatalembert. A napokban két közelvárosi kereskedőt koppasztottak meg az említett kávéházban s egy helyi nagy vendéglő tizlet főpinczérfét. Nem csak hazárd — de hamis játékok is folytának. Az egypár ráiravitt ezért az említett fő

pinézár, de megnyugtatólag biztosították, hogy nem öt akarták lecsalni, hanem másnak szolgált a pakliás. A compánia osztószára dolgozik s az még a kisebbik baj, hogy a kávéház bérletének tudtával foly ez a rablás. Nagyobb és mindenek felett botrányos dolog az, hogy még egy rendőrbiztos is látogatni szokta ezeket az éjjeli összejöveteleket s kártyázik virradtig a compániaival. Oly visz-szaadás ez, melynek megbélyegzésére nincs elég erős szó. Irgalmatlanul szét kell robbantani ezt a rabló kompániát s gátot vetni a törvény egész szigorával minden okvetlenül és minél sietősebben e hitvány zsebelők túlzatainak.

— **Nemzeti színház.** Augót, a csarnok loánya adatot tognap, Sörly Lajos, de rék másodkarmesterünk jutalmajátékául. A pályaközönségnek ez este is meglepetést az idő hatása. A czimzerepet Pálmay Ilka asszony játszta, szokott módján: azon gyűjtő jó kedvvel, melyet sem a nézőtér dressege, sem a komor esőzés meg nem bir csappantani. Sziklay Emilia kisasszony sok bájjal énekelte Lange kisasszony szerepét. Ange Pitou Érczy pantomimkusunknak volt közében, ki ezúttal énekel is, Larivaudieret Márczell, Pomponnet ifj. Szilágyi adták elég sikerülten. Az összájták, a kar elég tihető volt. A zenekar este sem vált hitlen hagyományaihoz s egy hatalmas gixerrel járult közre az este dícsőségéhez.

— **A francia club helyiségét a Stad-**ter kertbe tette át, melyet Bogry vendéglős egészen ujja alakít a teli igényekhez mérten. A kőr megnyitása október 4-ikén, kedden történik este 7 órakor. Városunk a nyugati civilizációnak elég jelentékeny fiókja a királyhágón innen, hogy a francia műveltség terjesztését s ápolását célzó körnek, minél tömegesebb pártoltatását remélhessek; a fővárosban csak egy éve, hogy szervezkedett rokon-társulat, ha időben megelőztük Budapestet, ne engedjük magunkat ügybuzgóság dolgában túlszárnyaltatni.

— **A távirda-hivatal** Kolozsvárt újabb ministeri rendelet folytán jövő október hó elsőjéről kezdve reggel 8 órakor nyitattik meg, nem mint eddig 7 kor.

— **Vörheny** (scarlat) esetok fordultak elő nálunk, de csak szórányosan s még egyik sem végződött halálosan közüllök. A közönség megnyugtatólag szolgálhat az, hogy egyik városi orvos jelentési tavén az esetokról; mielőtt a baj járvány-jellegét ölthetne, az egészségügyi bizottság a szükséges óvó intézkedések foganatosítását iránt megteszi a lépéseket.

— **Szerencsétlenség.** Tegnap este holdvilág utozában Dözs János lámpagyújtó, midőn az utcai petroleum lámpát szándékozott volna meggyújtani: az égő lámpát magára baltotta. Súlyos égési sebeket szenvedett. Rendőrség kórházba szállíttatta.

— **Időjárás.** Európa b a n: A nagy légnyomás (770) a kontinens északi felén a közepes légnyomás (760—761) annak délkeleti részében van. Különböző irányú méréseket szeleknél az idő változó felhőzetű, részben derült, hűvös. H a z a n k b a n: Többnyire északi felől és északi részben déli méréseket szelek mellett a hőmérséklet nagyobb részben kevéssel fölött, a légnyomás általában kissé alább szállt. Az idő északon napos, felhőssel váltakozó, száraz délon boros, esőssel; általában hűvös. Délről Besztercebányán és Csáktornáyn Kilitás a jövő időre: Hazánkban: A nyugati félben napos felhőssel változó szárazabb; keleten és délkeleten boros idő esőssel.

Hazai hírek.

— **A királyi udvarhoz** Gödöllőre hivatott Koller tanár, az ismeretes fényképiro, hogy különböző fényképiro felvételeket eszközöljön, nevezetesen Valéria főhercegnő és jászó társát, a kis Auersperg hercegnőt, valamint az ottani építkezéseket és belső csarnokokat leképezze.

— **Nyilvános köszönet.** A székhely-udvarhelyi polgári olvasóköri köszönetét nyilvánítja Koronkai József vendéglős urnak és Persán János kereskedősegéd urnak, kik közül az első egyesületünk háztelvi alapját 5, azaz öt forint gyarapította, a második pedig könyvtárunknak nyolcz darab, csinosan be is kötöttet szepirodalmi könyvet ajándékozott. Választmányi határozattal: Székely Udvarhelyen, 1881. szept. 26. S z a k á c s Mózses, egyesületi elnök.

— **Alsó-Fehérmegye** területén Maros-Csúcsan f. évi október 1-én új postahivatali lépésbe, mely összeköttetését hetenként háromszor közeledek küldönköcsipostáját által M-Ujvárral nyerd. Készbeszítést keltetett: Batizháza, Csékkelaka, Gábud, Gámbucz, Maros-Csúcs, Maros-Káptalan és Maros-Koppánd helységek képezik. E postahivatal a kitűzött napról fogva és kecsipostai küldemények felvétele és kiadásával, 200 frt terjedő bel- és 75 frt terjedő külföldi (Németország, Helgoland, Svájc) utánvételeis küldemények, 100 frt terjedő utánvételei jegyek kezelésével, az osztr.-magyar, Németország, Helgoland, Franciaország, Algír, Luxemburg, Olaszország, Svájc, Belgium, Németalföld és Északamerika egyesült államaiba 200 frt terjedő utalványok felvétele és kiadásával van megbízva. — Nagyszeben, 1881. szept. 25. é. A magyar kir. postaigazgató: F o l l é r t.

— **Ritka vadász-szakmány.** Berger hadnagy a Nagyszebenben állomásozó 31-ik zászlóaljban a közel napokban vadászat alkalmával a dűsi hegycsúcs egy tizenhatgú sarvast lött. Az elejtett vad, ritka példány s ezért a Bruckhals palotában közszemlére kiállították.

— **Medve-vadászat,** az Olt völgyében. Az „Observatorium”-ban olvassuk, hogy az Olt völgyben medvék a lefolyt nyár folyamán, a frecki környékben egyáltalán 25 db. szarvasmarhát pusztítottak el, ezen kívül több lovat, juhót és sertést. Mintegy 14 nap előtt említett vidéken nagy hajtvadászatot rendeztek a medvékre,

Hajtvadászra került 11 darab, ezek közül elejtett egy darab, s megsebesített négy darab, a többi a vadászok nem vették észre. Az „Observatorium” levelezője sarcastikusán megjegyzi, hogy e medvék bizonyára olyan vadászok előtt passiroztak, kik őrltek, hogy a medvéket őket nem látták meg. Folyó hó 19-én tehát a frecki lakosság kérdése folytán Nagy-Szebenből nagy vadász-társaság rándult át Freckre, Baner altábornok, Koczay tábornok, s mintegy 20 katonatiszt és néhány ügyvéd stb. A hajtvadászaton ujjal elejtett egy óriási medve, két pedig szintén elmenekült. Az elejtett vadat a helyszínen elárvarezték.

— **A nagyenyedi** önkéntes tűzoltó egyesületkövető három köszönetnyilvánítást teszi köz. Az lapunk utján: A nagyenyedi önk. tűzoltó egyes. let parancsnoksága a nyilvánosság terén halás köszönetét fejezi ki Horváth Gyula kolozs várt lakosmédpi téss urnak azon nemes adományaért, melyvel egyesületünk pénztárát az új városház építési tervezté pályadíjából 100 frttal megajándékozni sziveskedett. Fogadja adományozó méltóság ur egyesületünknek forró köszönetét. Halás köszönetét fejezi ki tűzoltóegyletünk parancsnoksága a nagy-enyedi kisegítő takarékpénztár választmányának azon nemes, keblű adományaért, melyvel egyesületünk pénztárát 50 frttal gyarapítani sziveskedett. A nagy-enyedi önk. tűzoltó egyes. let parancsnoksága, a nagy-enyedi kereskedő ifjúságnak azon nemes adományaért, melyvel megtartott nyári mulatsága tisztá jövedelméből egyesületünk pénztárát 5 frttal gyarapítani sziveskedett, köszönetét fejezi ki. — Fogadják egyesületünk legforróbb köszönetét. A parancsnokság nevében. Vöröcs Gábor főparancsnok. Malnási Károly, segédtsizt.

— **Francia irók** Budapestben. Tegnapelőtt d. n. a bécsi gyorsvonatral a nemzetközi irodalmi kongresszus tagjai közül Belot, Desjardins Louet, Louville és Caen urak érkeztek Budapestre. A vasuti indóházban az irók és művészek társasága részéről Visi s Odrý, a hírlapírói egyeslet rendező bizottsága részéről Sonnenfeld üdvözölte őket s kísérte a vendéglőbe, honnan a vendégek a bizottsági tagokkal körkocsizást, s azután több látogatást tettek. Az ebédet Jókai társaságában költék el a Szikszay emeleti helyiségekben. Este megtekintették a nemzeti és a népszínházat. Tegnap délre Ulbachot várták Bécsből. A francia irók tiszteletére szerdán d. n. 3 1/2 órakor az irók és művészek társasága ebédet rendez saját helyiségében.

— **Az aranyhajú leány.** Nagyváradról írják: Van városunkban egy fiatal lány, köztisztelt szülői gyermeke. Megajándékozta a leányt a természet mindennel arra, hogy szép legyen, csak egyet felejtett el neki adni: haját. Csodaszéppel egy született, hogy fején soha nem nőtt egy szál haja sem. Fürtös aranykulcsa vendégéj fűdözte a leány e hiányát s koronázta meg a bájos arcot. Titkát a családon kívül senki sem tudta s a város fiatal emberei rajongtak a szép gyermekért. Pár hét előtt a leány átszalad a szomszédokba, csak egy kalap nélkül. Egy gonosz szélrohám egyszerre lekajja fejéről a vendégéj hat és ott áll a szegény teremtetés az ép vasárnapi templomból kitolódó nép előtt, ott kopaszon, fejedelmes rután. Ajultan rogyott össze, s e napokban tébolyodás tört ki rajta. Azt mondják, gyógyíthatatlan.

— **Az első hó** vasárnap köszöntött be hazánba, írják a „Magyarországnak Csehszlovákia”-ban egy-két nappal előbb, sőt onnan már azt is jelentik, hogy Trautenauban egy napszamos meglegyott.

— **A gyümölcsészeti és konyhakészeti** kiállítás feleltesnek igérkezik, mert eltekintve attól, hogy a kiállításon Magyarország minden számbavehető birtokosa állított ki egy vagy más osztályba tartozó figyelemre méltó peidányokat, a külföld is jelentékenyen van képviselve. A kiállítók között vannak Tisza László s gróf Zichy Jenő is. A rendező bizottság egyuttal gondoskodott arról is, hogy a kiállítás ne csak beltartalmára, hanem az elrendezés, csín és izlés dolgában is megfeleljen a várakozásnak.

— **Próbaburkolat.** A fővárosi akadémia utcai próbaburkolatok a kiküldött bizottság megvizsgálta, s a hozzájárulást köztölt igényeknek legnagyobbbrészt megfelelőnek találta, csak egyetlen-egynek, a dévai amphibol trachytnak minősége vallott kudarcot. Ez a burkolat ugyanis bár az elsőrangú burkolatok (granit) közé sorolják, valamenynyiközti logkevesebb állította ki a próbát, ugyanarra, hogy minél előbb eltávolítandó. Igen kíváncsok volna ennek helyébe egy másik próbá-anyagot alkalmazni, részint, hogy a próbaburkolatok sora ne csorbuljon. A többi burkolatok közül még csak a morvaországi mibazaltot találta a bizottság kijavítandó állapotban, azért elhatározta, hogy e burkolat átrakassék.

— **Igen kinos** jelenet folyt le tegnap a képviselőház folyosóján, az ülés után számos képviselő jelenlétében, mely a közbeszéd tárgyat képezi a képviselői klubokban és az egész városban. — Tudva van, hogy Várady Gábor ja rendjelter után lemondott képviselői mandátumáról, de miután a törvényszék Váradyt illetőleg büntetendő esakemény tényálladékat nem találta, Várady ismételve megválasztatott képviselőnek, de a házban nem jelent meg. — A legutóbbi választások alkalmával ismét egyhangulag megválasztott, tartott programbeszédét megküldötte számos képviselőnek és a lapoknak s ma elfoglalta helyét a házban, a kormánypart egyik utolsó padsorában. A kormányparti klubban ez ellenében mozgalom támadt, s ennek adott kifejezést ma az ülés után a folyosón Rohonczy Gedeon képviselő, Váradynak igen erős szavakkal azt mondván, hogy a történet után mint mer belépni a házba? Várady Rohonczy nevét kérdezé, s azután szóltanul távozott. — Egy másik tadsítónk még a következőket jelenti: Midőn a rendjelter lebonyolítása után Várady ujjal megválasztatott, a kormányparti klubban tárgyalás alá került Várady ügye. A többség Várady mellett nyilatkozott, de a kisebbség nevében Rohonczy Gedeon képviselő kijelentette, hogy ha Várady a klubban megmarad, 6 akkor ki fog lépni, s hogy mindezt el fog követni arra, hogy Várady képviselő

lői állását lehetlenné tegye. — E nyilatkozat után Várady másnap kilépett a klubból, s a képviselőházban sem jelent meg. — Midőn ma Rohonczy Gedeon képviselő Váradyval a folyosón találkoztak, mintegy harmincz képviselő előtt a következők támadta meg: Micsoda szemtelenség az, ide jönni a jogosság palásja alatt a becsületes emberek közé? — Az eset az egész városban azöbeszéd tárgyat képezi.

Vegetes hírek.

— **Uj üstökös.** Rochester (New-York) városból írják, hogy az ottani egyetem igazgatója Nashvilleből (Tennessee) azt az értesítést vette, hogy ott f. hó 19-én uj teleszkop üstökösöt fedeztek fel, a melynek helyzete ez idő szerint, három foknyira van a Zola Virginistól északra. Az egyetem igazgatója 20-án pillantotta meg a rég várt Encke-féle üstökösöt a Bela Aurigae csillagzat közelében. A greenwichi csillagvizsgálóba érkezett tudósítás szerint Nashvilleben az uj üstökösöt mr. Barnard fűdözte fel.

— **Hol élnek legtovább?** Ujjabb időben a hosszú életkornak sehol annyi példája nem akadt, mint Svédországban, Norvégiában, Írlandban és Angliában. Országokban a múlt század végeig hivatalos kimutatás szerint 1333 ember volt olyan, kik életük 120-iki évét is megérték. Hazánkban sem ritkák az ily esetek. Németországban sok az agastyán, de kevés ér el közülük magasabb életkort. Hollandiában nem igen van százszentendős öreg ember. Ugy látszik, hogy Görögország éghajlata nagyon kedvez az ember életének. Egyiptomban és Indiában nagyon sok a száz esztendőss aggy, különösen a braminok és a bevándorlókak között. Olasz- és Spanyolországban kevés ember él hosszú ideig, míg Franciaországban a százéves emberek nem is tartoznak a ritkaságok közé.

— **Vándoroltatják a zsidókat.** Egy amerikai újság szerint az Alliance Israélite Universelle központi bizottsága körlevelet intézett minden zsidó közegehez, mely az utóbbi időben az üldözéseknek ki téve volt, hogy az egyesület kész a zsidók kivándorlását elősegíteni Amerikába. A kivándorlóknak tízenyolcz és harmincznyolcz év között, erősnék, egészségesnek és szorgalmas iparosnak kell lenni. Az egyesület kész az utazási költségeket viselni, melyek felöltmél kétszázötven, gyermeknél százötven frank-ra ragnak és akár Newyorkba, akár más valamely városba való megérkezésük után tovább is segélyezi, míg munkát nem kapnának. A családoknak huszonhárom hektár földet is rendelkezésre bocsátanak. Az Alliance-nak tervezte még nem a legnagyobb szabású, mert csak kétszáz személy erejéig tett eddig előkészületeket, bár Newyorkban e szám ellen is felszóltak, mert már eddig is több száz család érkezett Országországól, melyeknek legnagyobb része épen semmivel sem bír. Most legutóbb csak Bródyból, Galicziából százkilencvennégy zsidó menekült utra Amerika felé. Antwerpenből ötven orosz zsidócsalád, és Bremenből tizenöt család távozott el.

— **Nemeből** épült ház. Egy belgái ka-leompnemrég egy egész házat épített nemeből. Az egész épületre 23.000 ócska nemezkalapot használt fel. Az érdekes ház mindössze 72 m. zsa, és egy családra van berendezve.

— **Papirtalpu** cipők. Weisz Sámuel helybeli cipőgyáros keserýesen panaszkolja, mily rutul befonta őt Aumann Ádám ujd segédeje, ki a hazon kívül készített cipőt raktára számára. Aumann ugyanis átvette a cipőhöz való anyagot: bőrt, talpat, bélést stb., de a helyett, hogy ezen anyagot a megrendelt cipőkre felhasználta volna, annak egy részét eladta s helyette silányabbat alkalmazott. Így történt, hogy Aumann a bőrtalpu helyét, talpot, pappendekli-ből csinált, minek többek között az lón a szomorn követezménye, hogy az ily pappendekli talpu cipőkkel sújtott „kudschaf” talpa esős időben elázott s az illető viláig gunyijára meztől volt kénytelen haza eviezkélni. A fenyítő törvényszék méltányolva a panaszos keserýét s megbotránkozván vádlottnak ravaszágán, ez utóbbit szikkasztás vétsége miatt egy napi fogságra ítélte.

— **Az atheisták** kongresszusa szombaton tartotta utolsó ülését, melyben Rochefort is résztvett, mint a natosi szabadgondolkodók képviselője. A legközelebbi összejövetel helyéül indítványoztatott, hogy az Róma legyen. „Vajjon vannak-e ott egyletté alkult szabadgondolkodók? kérde Lepelletier.” „Hogyne” viszonzzá Leo Taxis (a IX. Pius szoroelmé) című irat szerzője, hogyné, van ott két egylet is, melyek ama fiatal embereknek, kik IX. Pius totemeit a Ti. berisbe akarták vetni, az arany érmet szavazták meg. Csakhogy az egyik egylet élén Petruccelli della Gattina, a franciák ellensége, áll; forduljunk tehát a másikhoz, melynek fő embere francziabarád, Sonzognohoz. „Erre Róma jelöltetett ki a kongresszus helyéül. Ez alkalommal még névszerint szavaztak a fölött, vajjon a kongresszus a „szabadgondolkodók kongresszusának” vagy a „socialista” szabadgondokozók kongresszusának nevezzé-e magát Rochefort a „socialista” jelző ellen szavazott s szavazatának okát akarta adni. Azt vetették ellenbe vetete. „Az 1792-iki konvent” felelé Rochefort, „másképp járt el. mikor a zsarnokok halálára szavazott. Akkor minden népképviselő szavazatát a szőszéurű kimagyarázhatta.” Rochefort látszólag lehangolva hagyta el a gyűléseket, a mely őt azért, hogy kezdetben egy páhonyban s nem a képviselők asztalánál foglalt helyet eléggé érthetőn arisztokratikus hajlandóságokról vádolta.

A

„Kelet” magántáviratai.
(Magyar távirati iroda.)

Budapest, szept. 28. Az országgyűlés ünnepélyes megnyitása ma délben történt meg a meghatározott szertartások között. A hid és hajók, melyeken a képviselők mentek át a királyi lakba, nemzeti lobogókkal voltak díszítve. A felvonulás 10 órakor kezdődött. 11 órakor istentisztelet volt, mely után a király ter-

meiből a diszteremben megjelenvén, éljenzés után a következő trónbeszédet olvasta:

A trónbeszéd.

Tisztelt urak, főrendek és képviselők, kedvelt híveink!

Örömmel üdvözöljük önöket ezen új törvényhozási időszak küszöbén, mely alatt fontos kérdések megoldása képezzend önök feladatát.

A mult országgyűlés idő hiánya miatt több fontos törvényjavaslatot nem tárgyalhatván, ezek tárgyalása is az önök munkásságát veendi igénybe.

A szomszéd s z e b r fejedelemséggel kötött több rendeli egyezmény fog jóváhagyás és beczikkelyezés végett önök elébe terjesztetni. — A horvát-szlavon határörvidéknek Horvát-Szlavonországgal és ez által magyar koronánk országaival való egyesítése tényleg megtörtént.

Kormányunk mielőbb javaslatot terjesztend önök elé, oly célból, hogy az azon vidéknek általunk nyújtott kedvezmények s az intézkedések egyéb oly részei, melyekre nézve ez szükséges, törvénybe i g t a t t a s a n a k.

Fiume közjogi helyzete és hovatartozandósági, ugy dícső emléklőstünk Mária Terézia császárné és királyné oklevele, mint az azzal egyező régiebb és ujabb törvények által meg van állapítva; vannak azonban egyes részletes kérdések, melyeket az 1868-iki évi XXX-dik törvény függőben hagyott, és a melyek végleges elintézése napról-napra szükségesebbé lesz. — Kormányunk megteendi azon lépéseket, melyek sztklsége-sek arra, hogy ezen kérdések a már idézett törvényben megállapított módon Fiume említett közjogi helyzetének megfelelőleg a méltányosság és a közös érdek alapján mindenek megelégedésére megoldhatók legyenek.

A büntetőjogi törvényhozás a bünyvádi eljárás szabályozása által ki fog egészíttetni.

A magánjogi törvények tekintetében elődázhatlan szükség az élet viszonyainak megfelelőleg előre haladni és ezáltal a teljes polgári törvénykönyvnek létesítését eszközölni.

A pénzügyi közigazgatás javítása és a pénzügyi bíráskodás helyesebb alapokra fektetése égetően érzett szükség.

A hivatalnokok és tisztviselők töl megkivánandó képzettségnek törvény által meghatározása, a megék háztartásának törvény által szabályozása el nem odázható.

Egyéb, a közigazgatási érdekében teendő törvényhozási intézkedéseket nem említve, a közigazgatási bizottságok felállítás lehetlég mielőbb eszközözendő. Az ipartörvények javítása, a közlekedési rendszer kiegészítése, a kereskedelem előmozdítása és mindaz, a mi az ipar a mezőgazdaság és kereskedelem fejlesztése és az által az egyesek és az állam vagyonosodása érdekében törvényhozássalg tehető, hasonlólag nagy mértékben fogja önök bölcs intézkedéseit igénybe venni.

Biztosan hisszük, hogy önök átérik az ezen irányban teendők nagy fontosságát, de hisszük azt is, hogy ezen intézkedéseknél figyelemmel lesznek arra, hogy az államháztartásban helyreállott rendet az államnak helyreállított hitelét még ezen célok miatt is veszélyeztetni nem szabad, arra, hogy az egysúly helyreállíttassék, következetesen és önmegadással is törekedni kell.

A közmívelődésnek oly fontos érdekei is kiválóan kell, hogy önök gondoskodását igénybe vegyék. A főrendi ház ujabb szervezése egyike azon kérdéseknek, melyekre már többször felhívtak hí Magyarországnak törvényhozássának figyelmét, s mely felhívásunkat megújítani ma is idején levőnek találjuk.

Mindezen jelzett ügyekben, melyekhez még mások is fognak járulni, sietni fog kormányunk a törvényeknek megfelelő módon megragadni a kezdeményezést, meg vagyunk győződve, hogy önök bölcsessége, hazaszeretete és ügybuzgalma képes lesz, mindez ügyeket őszintén kedvelt Magyarországnak javára elintézni.

Midőn ezt önök töl várjuk, örömlünkre szolgál nyilváníthatni, hogy a hatalmak kölesönös jóakarata, mely eddig lehetlővé tette az időnként felmerült kérdéseknek békés úton megoldását, ma is fennáll, mely körülmény valamint barátságos viszonyaink valamennyi kormányhoz alapos re-

ményre jogosítanak az iránt, hogy népeink a béke áldásait zavartalanul fogván élvezhetni önök egész munkásságukat az ország belügyeinek rendezésére, anyagi és szellemi érdekeinek előmozdítására fogják szentelhetni.

Áldást az egek urától és sikert kívánva hazafiai működésüknek, az országgyűlést megnyitottnak nyilvánítjuk.

A bécsi „Politische Correspondenz” táviratai.

Belgrád. Sept. 27. Milan fejedelem ki sem a kabinetváltozást, sem pedig egyes tagok kilépését helybenhagyvi nem szándékozik, azon fáradozik, hogy a kabinet elnöke és a külügyek közt felforgó differenciákat kiegyenlítsé. A fejedelem kész a külügyér vállairól a pénzügyi téreza terheit levenni, de határozottan kívánja, hogy a külügyi tárczát megtartsa. A jövedébeli pénzügyér nézve semmi megbízható hír sincs ez ideig; Kaljevics kilátásai esőkentek. Azon combnatiók melyek Cunicus nevével hozattak kapcsolatba, alaptalanok.

Athén, szept. 26. A görög király nagy kiserettel, köztük Komunduros miniszterelnökkel, mult vasárnap éjféltől az uj görög tartományokba utazott, s szerdán Artába érkezik.

Konstantinápoly, szept. 27. Diplomatikai körökben komolyan szellőztetik a tervet, hogyha esetleg Egyiptom katonai megszállása a jövőben elkerülhetlenné válna, azt spanyol csapatokkal vigyék végbe, mert ép ugy a francia mint az angol vagy a porta általi magányos occupatio, valamint a combinált angol francia occupatio hasonló nehézségekbe ütközne. E hó 22-én Konstantinápolyban általánosan el volt terjedve a hír, hogy Midhat pasa elmenekült.

KÖZGAZDASÁG.

A baromfi szállítmányok vasuti m é r s é k l e s e. Mint ismeretes, baromfi-tenyésztésüknek, és így kiviteli forgalmuknak is nagy hátránya volt, hogy a hazai vasutak e tekintetben magas díjtelekeket állapítottak meg. Mint értesülünk a m. kir. földmívelési miniszternek közbenjárásánál fogva e téren is sikerült a hazai, különösen pedig a magy. kir. államvasutak igazgatóságát kedvezőbb viteldíjak életbelepítésére megnyerni. — Ennek fogva baromfi-kereskedelmük előmozdítására a m. kir. államvasutak Kolozsvárról Budapestre 100 kgr. súly után 3.98 król, 2.51 krra, tehát 1.47 kr., — vagyis 35.95 százalékos áreszkénccsel szállítják a szaranyas állatokat. A volt tiszavidéki vasut vonalain pedig 146 kgr. hosszú szállítási vonalon a mérséklés 38 százalékbau; míg kisebb távolság vonalokon (75 kgr.) 37 százalékos állapítottat meg. — Ezzel kapcsolatban a m. kir. államvasutak igazgatósága a tojáskivitelre is kiterjesztő figyelmét, ennek viteldíjai iránt is a hazai érdekeknek megfelelőleg kedvezőleg intézkedett.

HIVATALOS ARFOLYAMOK

a budapesti áru- és értéktőzszen

1881. szept. 27.

Magyar aranyáradék	118.50
Magyar vasuti kölcsön	133 1/2
Magyar kel. vas. államköt. I. kibocsátás	91 1/2
Magyar kel. vas. államköt. II. kibocsátás	108 3/4
Magyar kel. va. államköt. III. kibocsátás	97.
Magyar földterhermentesítési kötvény	98 1/2
Magyar földterherment. kötvény záradékkal	97 1/2
Temes-bánati földterhermentesítési kötvény	97 1/2
Temes-bánati földterher. kötv. záradékkal	96 1/2
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	97 1/2
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötv.	
Magyar szőlődszema váltási kötvény	95.
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	123 1/2
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy	113.
Osztrák járadék papírban	77.10
Osztrák járadék ezüsten	79.
Osztrák járadék aranyban	95.—
1860-iki osztrák államorsjegyek	131.
Osztrák-magyar bankrészesvény	831.
Magyar hitelbank-részesvény	360 1/2
Osztrák hitelintézet-részesvény	367.80
Ezüst	
Cs. és kir. arany	568
10 frankos arany	936.
Neomet birodalmi márka	5765
(Londoni) havi váltókért)	117.75
Magyar papír járadék	90.35

A budapesti árutőzde hivatalos árjegyzékei.

1881. év szeptember hó 22.

Ára 100 kilogrammuk Budapeston.

B u z a : B á n s á g i 12 frt. 75 kr. Tiszavidék 13. frt. kr. 12 frt 75 kr. Postvidéki 12 frt 45 kr. 12 frt 75 kr. Fehérmegyei 12 frt 55 kr. 12 frt 85 kr. Bácskai — frt. — kr.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvárt, csütörtök 1881. szeptember 29-én.

CIGÁNY.

Erdeti népszínmű d'okból, 3 felv. Irta Szigligeti. Zenéjét szerző Szedrahelyi. Rendező, Szentgyörgyi.

S Z E M E L Y E K :

Várszegi, gazdag földesúr . . . Tolnai.
Gyuri, nokaöcsese . . . Váradi Miklós.
Márton, paraszt gazda . . . Ifj. Szilágyi.
Rebeka, felesége . . . Kőrösi.
Évi, leánya . . . Sziklay E.
Nász nagy . . . Boránd.
Zsiga, cigány . . . Szentgyörgyi.
Peti) gyermekei . . . Gyenes.
Rózi) . . . Szacsayné.

Nép, leányok, legények.

Kezdete 7 órakor. Vége 10-kor.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

RÉKESY KÁROLY,

Magyar kir. államvasutak menetrendje. (Keleti vonal.)

Érvényes 1881. évi május hó 15-étől.

Nagyvárad—predeali irány Kolozsvárról.												Predeal—nagyvárad irány Kolozsvárról.															
Allomások		Gyors-vonat		Személy-vonat		Vegyes vonat		Menetjegy árak				Allomások		Gyors-vonat		Személy-vonat		Vegyes vonat		Menetjegy árak							
		202. sz.		204. sz.		202. sz.		204. sz.		II. oszt.				III. oszt.		201. sz.		203. sz.		201. sz.		203. sz.		II. oszt.		III. oszt.	
		óra	perc	óra	perc	óra	perc	óra	perc	frt	kr.			frt	kr.	óra	perc	óra	perc	óra	perc	frt	kr.	frt	kr.		
Nagyvárad (Vendéglő)	Elind.	3	25	5	00	6	50	6	29	4	49	Predeal	Elind.	1	09	—	—	—	—	14	87	10	62				
M.-Telegd	"	3	56	5	42	8	17	5	31	3	79	Brassó (Vendéglő)	"	2	16	6	13	7	25	13	63	9	75				
Rév	"	4	31	6	24	10	00	4	36	3	12	Földvár	"	2	44	6	52	8	35	12	73	9	09				
Csucsá (Vendéglő)	"	5	28	7	28	12	41	2	96	2	12	Apáca	"	3	03	7	23	9	34	12	12	8	65				
Bánffy-Hunyad	"	6	01	8	05	2	13	2	06	1	47	Agostonfalva	"	3	18	7	51	11	00	11	58	8	28				
Egeres	"	—	—	8	50	3	30	1	16	—	83	Homoród-Kőhalom	"	3	52	8	41	12	48	10	56	7	54				
Kolozsvár (Vendéglő)	Erk.	7	08	9	40	4	58	—	—	—	—	Erked	"	—	—	9	41	2	49	9	45	6	75				
Kolozsvár	Elind.	7	18	10	14	8	00	—	—	—	—	Héjasfalva	"	4	54	10	15	4	01	8	79	6	28				
Apahida	"	—	—	10	36	8	37	—	55	—	39	Segesvár (Vendéglő)	"	5	07	10	32	4	29	—	—	—	—				
Gyéres	"	8	30	12	04	10	54	2	14	1	53	Segesvár	"	5	12	10	52	5	23	8	38	5	99				
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erk.	8	51	12	38	11	43	2	84	2	03	Erzsébetváros	"	5	40	11	31	6	49	7	48	5	34				
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	8	53	12	48	12	23	—	—	—	—	Medgyes	"	6	01	12	06	8	10	6	74	4	82				
Maros-Ujvár	"	—	—	12	56	12	35	3	12	2	23	Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	Erk.	6	13	12	24	8	38	—	—	—	—				
Felvincz	"	—	—	1	03	12	52	3	13	2	24	Kapus (Vendéglő)	Elind.	6	31	12	30	9	50	6	33	4	52				
Nagy-Enyed	"	9	17	1	27	1	42	3	67	2	62	Mikeszása	"	—	—	12	49	10	30	5	92	4	23				
Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Erk.	9	33	1	47	2	17	4	24	3	03	Hosszu-Aszó	"	—	—	1	05	10	54	5	55	3	97				
Tövis (Vendéglő)	Elind.	9	40	2	07	3	00	—	—	—	—	Balázsfalva	"	7	03	1	25	11	39	5	18	3	70				
Karácsonfalva	"	—	—	2	35	3	18	4	90	3	50	Karácsonfalva	"	—	—	1	40	12	06	4	60	3	50				
Balázsfalva	"	10	09	2	50	4	44	5	18	3	70	Tövis (Elágazás Gyula-Fehérvár felé)	Erk.	7	30	2	06	12	49	—	—	—	—				
Hosszu-Aszó	"	—	—	3	07	4	44	5	55	3	97	Tövis (Vendéglő)	Elind.	7	37	2	26	2	18	4	24	3	03				
Mikeszása	"	—	—	3	23	5	15	5	92	4	23	Nagy-Enyed	"	7	54	2	48	3	04	3	67	2	62				
Kapus (Elágazás Nagy Szeben felé)	Erk.	10	42	3	41	5	44	6	33	4	52	Felvincz	"	—	—	3	10	3	47	3	13	2	24				
Kapus (Vendéglő)	Elind.	10	49	3	51	6	52	—	—	—	—	Maros-Ujvár	"	—	—	3	17	3	58	3	12	2	23				
Medgyes	"	11	03	4	11	7	42	6	74	4	82	Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erk.	8	18	3	24	4	09	—	—	—	—				
Erzsébetváros	"	11	25	4	44	8	45	7	48	5	34	Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	8	23	3	34	4	50	2	84	2	03				
Segesvár (Vendéglő)	Erk.	11	51	5	22	9	49	8	38	5	99	Gyéres	"	8	47	4	10	5	55	2	14	1	53				
Segesvár	Elind.	12	11	5	32	10	33	—	—	—	—	Apahida	"	—	—	5	38	8	11	—	55	—	39				
Héjasfalva	"	12	26	5	50	11	15	8	79	6	28	Kolozsvár (Vendéglő)	Erk.	10	7	5	50	8	47	—	—	—	—				
Erked	"	—	—	6	28	12	19	9	45	6	75	Kolozsvár	Elind.	10	17	6	28	8	20	—	—	—	—				
Homoród-Kőhalom	"	1	29	7	29	2	00	10	56	7	54	Egeres	"	—	—	7	26	10	08	1	16	—	83				
Agostonfalva	"	2	04	8	18	3	53	11	58	8	28	Bánffy-Hunyad	"	11	32	8	12	11	38	2	06	1	47				
Apáca	"	2	24	8	51	4	41	12	12	8	66	Csucsá	"	12	05	8	54	1	25	2	96	2	12				
Földvár	"	2	44	9	23	5	37	12	33	9	09	Rév	"	12	50	9	52	3	56	4	36	3	12				
Brassó (Vendéglő)	"	3	25	10	02	6	48	13	63	9	75	M.-Telegd	"	1	17	10	27	5	43	5	31	3	70				
Predeal	Erk.	4	28	—	—	reggel	—	14	87	10	62	Nagyvárad (Vendéglő)	Erk.	1	45	11	04	6	52	6	29	4	49				

1881. évi 1102. számhoz.

Pályázati hirdetmény.

Az 1881/2-ik évi tanévben a megyesi gazdasági iskolában évi 120 frt ösztöndíjjal egybekötött négy hely betöltendő.
Az egész tanulmányi tartamára ezen ösztöndíjra igényt tarthatnak oly tanulók, kik:

1. a történelmi királyföldhöz tartozó valamely községben születtek és a megyesi gazdasági iskolába felvételt nyertek;
2. kik feddhetlen magaviseletüket okmányilag igazolják;
3. kik hasonló minőségűvel mellett leginkább segélyre szorultak.

Az adományozott ösztöndíjnak élvezhetésére a gazdasági iskola igazgatójának az iránti bizonyítványa szükséges, hogy az ösztöndíjas tanulmányait jó sikerrel folytatja, míg ellenben ennek nem teljesítése esetén az ösztöndíj attól megvonatik.

Az ösztöndíjak adományozása, a szükséges képzettség előfeltétele mellett, vallás és nemzetiség különbség tekintetbe vétele nélkül történik.

- A megkívánt okmányokkal; és pedig
- a) a születési anyakönyv-kivonattal;
 - b) a megyesi földmivelő iskolába, mint tanuló történeti felvételiéről szóló földmivelő iskola igazgatóság bizonyítványával;
 - c) a nép-, illetőleg reál- vagy középtanoda végeztéről szóló bizonyítvánnyal; és
 - d) a vagyon állapotáról szóló községi előjárásigazgatóság bizonyítványával ellátott folyamódványok legkésőbbben folyó évi október hó 15-ig napjára ide beérkeztesd.

Nagy-Szebenben, 1881. évi szeptember hó 10-én.
A szász egyetemnek központi hivatala,

(415)

3—3

Dr. Lengils Fr.
NYIR-BALZSAMA.

Már maga a növényi nedv, mely a nyirből foly, ha annak törzsét megsejti, emberemlékezet óta, mint legkínzóbb szepitőszert ismeretes; de ha a nedv készítő utasítását szerint vegyi ufon balzsammá készítették, még csak akkor nyer majdnem csodálatos hatást.

Ha például este ezzel az arcz, vagy más valamely hely megkenetik már a következő reggelén csaknem észrevehetetlen pikkelyek válnak le a bőrről, mely ez által fényes, fehér és lágy lesz. E balzsam az arczon támadt ráncokat, himlőket elsimítja, ifjú arczszínt idéz elő; bőrnek fehérséget, lágyaságot és frisséget kölcsönöz; eltávolítja legrosszabb idők alatt a szeplőket, májfoltokat, anyajegyeket, orrvörösséget, atkát s a bőr minden tisztatlanságait.

Egy korsó ára használati utasítással 1 frt 50 kr.
Valóságában csak Budapest TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, királyi atcza; Pozsonyban PISZTORY PELIX, Mibályi kapu; Temesvárott TARCZAY ISTVÁNNAL; Agramban SIGM. MITLBACHNAL kapható.

(391)

3—12

Puffadság
Gyomorsavany,
Aranyér,
Altesti dugulások,
Máj- és epehólyag-
bántalmak,
Tisztátalan vér,
Vértörődések
ellen.

Orvosi részleges előírás
szerint készítve.
Főalkatrészel:
A sveiczi gyógyszeres
nővények kivonatai.

Tűrhetőbb és olcsóbb
minden
KESERŐ VIZNÉL.

Enyhén oldó
Minden életkorbeli
szennedőnek alkalmaz-
ható.

Határozottan ártal-
matlan.

Utasítások, melyekben
többek között számtalan
szakörök ítéletei foglaltak,
hatása és ártalmatlan volta iránt az
alább jegyzett gyógyszerárakban ingyen kaphatók. — Mindég és határozottan Brandt
Richard gyógyszerész sveiczi labdacsal kérendők, a melyek csak bádogszelenczékben
50 darabot tartalmazva 50 kr-ért — és kisebb kísérleti dobozok 15 labdacsal 15 kr-ért
kaphatók. Minden valódi sveiczi labdacsal dobozán a fennírt Etiket-nek a fehér sveiczi
keresztrel vörös alapon és a készítő névvalóirásával kell ellátva lennie.

Raktár Kolozsvárt Székely Miklós és M.-Vásárhelyt Bernády
Dániel gyógyszerészeknél.

(285) 1—9

Első és legnagyobb butor raktár DUHONY JÁNOS-nál

Kolozsvárt, a Redoute (vigadó) épületében.
Kolozsvári butor gyártmányainak és minden ezen
szakmába vágó cikkeknek nagy raktára.

Főraktára nádfonatu fa- és vaskeretű butoroknak.
Dus választék Paszomány munkákban, vég vagy meter számra.
Különböző nagyságu lőször madrácz és szőnyegek választékos raktára.

Van szerencsém a n. érd. közönség figyelmébe ajánlani, miszerint
raktáromban mindennemű asztalos, esztergályos és kárpitos munkák
francia divatlapok mintája szerint készletben találhatók és megrendelhetők
minden szakmába vágó megrendeléseket felelősség mellett elvállalok, ugy
szintén ocska butorokat átalakítok.

Mindenféle álló, függő és asztali tükrök, butorkelmék, ágy- és asz
talterítőkből a legelső gyárakból dus raktárom van.

Elvállalok

minden rangu menyasszonyi butor kelengyezéseket, irodai berende-
zéseket és végül butor himzéseket a legutányosabb árakban felelősség
mellett.

Ugy helyi mint vidéki megrendelések gyorsan és pontosan telje-
sítettnek.
Midőn ezen nagy raktáram egyes kiválóbb cikkeit a n.
érd. közönségnek felsorolom, teljes tisztelettel kérem az eddigi,
éveken át engem megtisztelő bizalmokra ezental is érdemesíteni

Kiváló tisztelettel

Duhony János.

(436)

88—100

DEMJÉN

m. k. egyetemi könyvtárúsnál
KOLOZSVÁRTT.

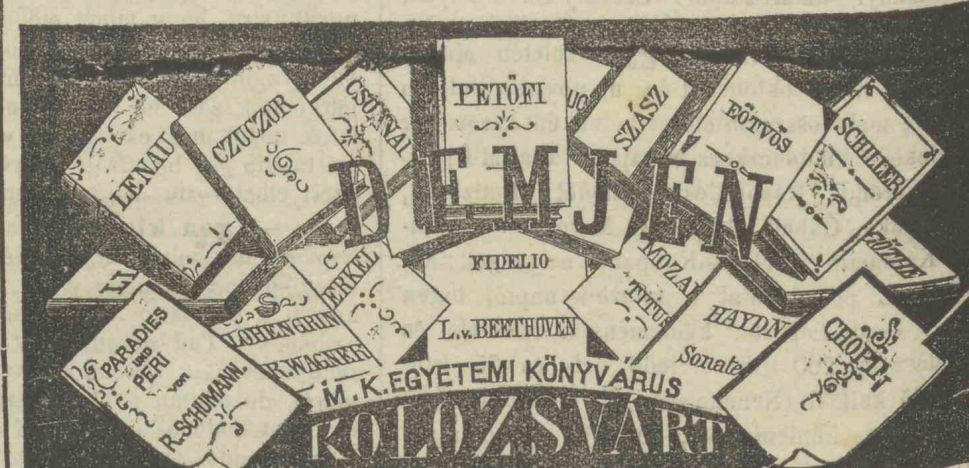
A m. kir. egyetem
tudomány-karainál használandó
egyetemi

TAN- és SEGÉDKÖNYVEK
jutányos áron kaphatók.

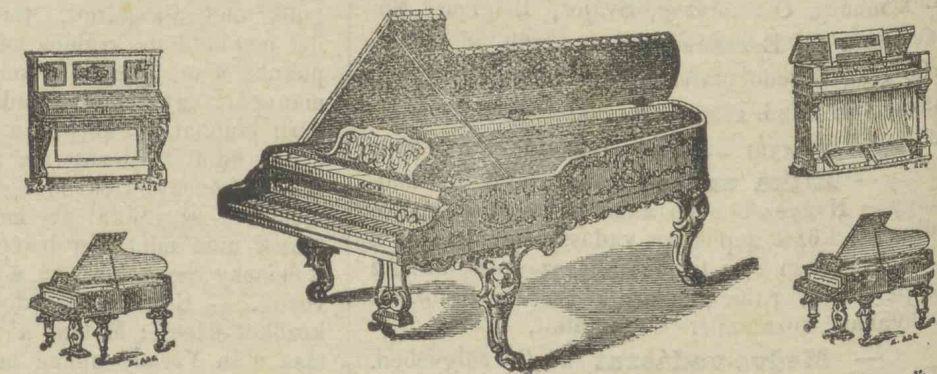
A mely munka esetleg raktáron nem volna, néhány nap
alatt a leggyorsabban és árfelemelés nélkül rendelem meg.
Könyvjegyzékekkel a bel- és külföldi irodalom min-
den ágából ingyen szolgálok.

Nagyobb megrendeléseknél hajlandó vagyok — szegénysorsu
tanulók iránti tekintetből — a t. igazgató, tanár- és tanító urakat
szintoly kedvezményekben részesíteni, mint bármely más könyv-
kereskedés.

Bárhol és bárki által hirdett bel- és külföldi könyv és zenemű,
folyóirat és divatlap azonnal gyorsan és jutányosan kapható vagy
megrendelhető néhány nap alatt.

a plébánia épületben a piaci templommal szembe.

(33) ZONGORA és HARMONIUM RAKTAR.
Zongorák 100 frttól 500 frtig gyári áron kaphatók,
jótállás mellett.

46—*